

**ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**

Βρυξέλλες, 4 Δεκεμβρίου 2003 (05.12)

15634/03

**COHOM 47
PESC 762
CIVCOM 201
COSDP 731**

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

της :	Επιτροπής Πολιτικής και Ασφάλειας (ΕΠΑ)
προς :	ΕΜΑ/Συμβούλιο
Θέμα :	Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ σχετικά με τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις

1. Στη συνεδρίαση που πραγματοποίησε στις 4 Δεκεμβρίου, η Επιτροπή Πολιτικής και Ασφάλειας (ΕΠΑ) συμφώνησε για το κείμενο «Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ σχετικά με τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις» που ετοίμασε η Ομάδα του Συμβουλίου «Ανθρώπινα Δικαιώματα» (COHOM). Η ΕΠΑ σημείωσε επίσης τη συμβουλευτική γνώμη που έδωσε η Επιτροπή Πολιτικής Διαχείρισης Κρίσεων (CIVCOM) και η Στρατιωτική Επιτροπή (EUMC).
2. Η ΕΜΑ καλείται :
 - να εξετάσει τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ σχετικά με τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις που παρατίθενται στο παράρτημα, κατά τη συνεδρίασή της στις 4 Δεκεμβρίου 2003,
 - να συστήσει στο Συμβούλιο να εγκρίνει αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές ως σημείο Α της συνόδου του στις 8/9 Δεκεμβρίου 2003.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΕ ΕΝΟΠΛΕΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ

I. ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΝΟΠΛΕΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ

1. Και μόνον κατά την τελευταία δεκαετία, οι ένοπλες συγκρούσεις κρίνεται ότι κόστισαν τη ζωή άνω των δύο εκατομμυρίων παιδιών και τη σωματική αναπηρία έξι επί πλέον εκατομμυρίων. Οι συγκρούσεις στερούν τα παιδιά από τους γονείς τους, από κηδεμόνες, από βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, υγειονομική περίθαλψη και εκπαίδευση. Υπάρχουν περί τα είκοσι εκατομμύρια εκτοπισμένων παιδιών και προσφύγων, ενώ άλλα παιδιά κρατούνται ως όμηροι, ή αποτελούν το αντικείμενο απαγωγών ή εμπορίας. Τα συστήματα ληξιαρχικής καταχώρησης και δικαιοσύνης των ανηλίκων καταστρέφονται. Εκτιμάται ότι ανά πάσα στιγμή, τουλάχιστον 300.000 ανήλικοι στρατιώτες συμμετέχουν στις συγκρούσεις.
2. Τα παιδιά έχουν ειδικές βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες μετασυγκρουσιακές ανάγκες, όπως αναζήτηση των μελών της οικογενείας τους, αποζημίωση και κοινωνική επανένταξη, προγράμματα ψυχο-κοινωνικής αποκατάστασης, συμμετοχή σε προγράμματα αφοπλισμού, αποστράτευσης και επανένταξης καθώς και εντός μεταβατικών πλαισίων δικαιοσύνης.
3. Σε πολλές περιπτώσεις, διατηρείται ένα κλίμα ατιμωρησίας για όσους διαπράττουν εγκλήματα κατά των παιδιών, τα οποία απαγορεύονται από το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο και από το Καταστατικό του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου της Ρώμης.
4. Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΣΔΠ) έχει επικυρωθεί σχεδόν παγκοσμίως, αλλά κάθε άλλο παρά εφαρμόζεται παγκοσμίως. Ειδικότερα σε καταστάσεις ένοπλης σύγκρουσης, τα παιδιά υποφέρουν δυσανάλογα, κατά ποικίλους τρόπους, και με μακροχρόνιες συνέπειες. Ο αντίκτυπος των ενόπλων συγκρούσεων στις μελλοντικές γενιές μπορεί να ενέχει τους σπόρους για τη συνέχιση ή την επανεμφάνιση συγκρούσεων. Το Προαιρετικό Πρωτόκολλο της ΣΔΠ όσον αφορά τη συμμετοχή παιδιών σε ένοπλες συγκρούσεις έχει ως στόχο την αντιμετώπιση της κατάστασης αυτής.

II. ΣΤΟΧΟΣ

5. Η προαγωγή και προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού αποτελεί προτεραιότητα της πολιτικής ανθρώπινων δικαιωμάτων της ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) θεωρεί ότι έχει ζωντανή σημασία η αντιμετώπιση του ζητήματος των παιδιών και των ένοπλων συγκρούσεων αφενός γιατί τα παιδιά αντιπροσωπεύουν το μέλλον και αφετέρου γιατί έχουν δικαιώματα, όπως αυτά ορίζονται στη ΣΔΠ, στα Προαιρετικά Πρωτόκολλα αυτής και σε άλλες διεθνείς και περιφερειακές πράξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η ΕΕ έχει ως στόχο να αυξήσει την ευαισθητοποίηση σχετικά με το ζήτημα αυτό δίνοντας μεγαλύτερη προβολή στις δράσεις της ΕΕ στον τομέα αυτό, τόσο στους κόλπους της ΕΕ όσο και έναντι τρίτων μερών.
6. Η ΕΕ δεσμεύεται να εξετάσει το βραχυπρόθεσμο, μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο των ένοπλων συγκρούσεων στα παιδιά κατά τρόπο ουσιαστικό και σφαιρικό, αξιοποιώντας το φάσμα μέσων που διαθέτει, και με βάση τις παρελθούσες και τις διεξαγόμενες δραστηριότητες (ανασκόπηση των δράσεων της ΕΕ στο Παράρτημα Ι). Στόχος της ΕΕ είναι να παρακινήσει τρίτες χώρες και μη κρατικούς παράγοντες να εφαρμόσουν τους διεθνείς κανόνες και πρότυπα στον τομέα των ανθρώπινων δικαιωμάτων και το ανθρωπιστικό δίκαιο, καθώς και τις περιφερειακές διεθνείς νομικές πράξεις στον τομέα των ανθρώπινων δικαιωμάτων (βλέπε Παράρτημα ΙΙ) και να λάβει ουσιαστικά μέτρα για να προστατεύσει τα παιδιά από τις επιπτώσεις των ένοπλων συγκρούσεων, να πάψουν να χρησιμοποιούνται παιδιά σε στρατούς και ένοπλες ομάδες, και να πάψει η ατιμωρησία.

III. ΑΡΧΕΣ

7. Η ΕΕ ερείδεται στις αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας, του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, καθώς και του κράτους δικαίου. Οι αρχές αυτές είναι κοινές σε όλα τα κράτη μέλη. Ο σεβασμός των ανθρώπινων δικαιωμάτων περιλαμβάνεται μεταξύ των κυρίων στόχων της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής της Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) της ΕΕ, η οποία περιλαμβάνει την Ευρωπαϊκή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας (ΕΠΑΑ). Ο σεβασμός των ανθρώπινων δικαιωμάτων περιλαμβάνεται επίσης στις πολιτικές της Κοινότητας που αφορούν την εμπορική και αναπτυξιακή συνεργασία και την ανθρωπιστική βοήθεια.
8. Η προαγωγή και προστασία των δικαιωμάτων όλων των παιδιών αποτελεί πρωταρχικό μέλημα της ΕΕ και των κρατών μελών της. Στο έργο της για την εξασφάλιση της προστασίας των παιδιών που πλήττονται από τις ένοπλες συγκρούσεις, η ΕΕ έχει ως γνώμονα τους σχετικούς διεθνείς και περιφερειακούς κανόνες και πρότυπα στον τομέα των ανθρώπινων δικαιωμάτων καθώς και το ανθρωπιστικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των περιεχομένων στο Παράρτημα ΙΙ.

9. Η ΕΕ υποστηρίζει το έργο των σχετικών φορέων, και ιδίως του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, του Ειδικού Αντιπροσώπου του Γενικού Γραμματέα για τα Παιδιά και τις Ένοπλες Συγκρούσεις, της UNICEF (Ταμείο των ΗΕ για τα Παιδιά), της UNIFEM (Ταμείο Ανάπτυξης των ΗΕ για τη Γυναίκα), της OHCHR (Υπατη Αρμοστεία των ΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα), της UNHCR (Υπατη Αρμοστεία των ΗΕ για τους Πρόσφυγες), του UNDP (Πρόγραμμα Ανάπτυξης των ΗΕ), της Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Παιδιού, της Επιτροπής Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, του Συμβουλίου της Ευρώπης, του ΟΑΣΕ/ ODIHR (Γραφείο των Δημοκρατικών Θεσμών και των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων) καθώς και των ειδικών Μηχανισμών των Ηνωμένων Εθνών και άλλων σχετικών φορέων όπως η ICRC (Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού), του Δικτύου Ανθρώπινης Ασφάλειας (Human Security Network) και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Η ΕΕ θα συμβάλει πρωτόβουλα και θα συνεργασθεί με τους φορείς αυτούς προκειμένου να εξασφαλίσει την ενίσχυση και την ουσιαστική εφαρμογή των υφισταμένων διεθνών διασφαλίσεων των δικαιωμάτων του παιδιού.

IV. ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

Βάση για τον εντοπισμό καταστάσεων όπου απαιτείται η ανάληψη δράσης από μέρους της ΕΕ αποτελεί η τακτική παρακολούθηση, η υποβολή εκθέσεων και οι αξιολογήσεις. Όταν πρόκειται για επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων υπό την ΕΕ, οι αποφάσεις θα λαμβάνονται κατά περίπτωση, με συνεκτίμηση της πιθανώς υπάρχουσας εντολής για τη συγκεκριμένη δράση και των μέσων και πόρων που έχει στη διάθεσή της η ΕΕ.

A. Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων

10. Οι αρχηγοί αποστολών της ΕΕ, οι αρχηγοί αποστολών πολιτικών επιχειρήσεων, οι στρατιωτικοί διοικητές της ΕΕ (διαμέσου της δομής διοίκησης), οι ειδικοί εντεταλμένοι της ΕΕ θα περιλάβουν στις περιοδικές τους εκθέσεις και όταν το θέμα παρουσιάζει συνάφεια, ανάλυση των επιπτώσεων μιας σύγκρουσης ή μιας επαπειλούμενης σύγκρουσης στα παιδιά. Σε αυτές τις εκθέσεις θα αναφέρονται ιδίως οι παραβιάσεις και κακομεταχειρίσεις παιδιών σε καταστάσεις ένοπλης σύγκρουσης, η στρατολόγηση και χρησιμοποίηση παιδιών από στρατούς και ένοπλες ομάδες, οι δολοφονίες και ο ακρωτηριασμός παιδιών, οι επιθέσεις κατά σχολείων και νοσοκομείων, η παρεμπόδιση της πρόσβασης της ανθρωπιστικής βοήθειας, η σεξουαλική και με βάση το φύλο βία κατά των παιδιών, η απαγωγή παιδιών και τα μέτρα που λαμβάνονται για την αντιμετώπισή τους από τα ενεχόμενα μέρη. Στις τακτικές τους εκθέσεις θα περιλάβουν περιοδική αξιολόγηση των συνεπειών και του αντικτύπου που έχουν οι δράσεις της ΕΕ σε παιδιά που ζουν σε καταστάσεις σύγκρουσης όπου αυτό ενδείκνυται. Τα διδάγματα που έχουν αντληθεί από τις επιχειρήσεις της ΕΕ για τη διαχείριση κρίσεων μπορεί να αποτελέσουν μια ακόμη σημαντική πηγή πληροφοριών για τις αρμόδιες ομάδες εργασίας, εφόσον βέβαια δεν είναι διαβαθμισμένες.

11. Η Επιτροπή θα επιστήσει την προσοχή του Συμβουλίου και των κρατών μελών στις σχετικές εκθέσεις όσον αφορά τον τομέα αυτό και θα παράσχει περαιτέρω πληροφορίες, ανάλογα με την περίπτωση και την ανάγκη, σχετικά με σχέδια που χρηματοδοτούνται από την Κοινότητα και αφορούν τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις και τη μετασυγκρουσιακή αποκατάσταση. Τα κράτη μέλη θα συμβάλουν στην ανασκόπηση αυτή με την παροχή πληροφοριών σχετικά με διμερή σχέδια στον τομέα αυτό.

B. Αξιολόγηση και συστάσεις για την ανάληψη δράσης

12. Η Ομάδα του Συμβουλίου για τα ανθρώπινα δικαιώματα (COHOM) σε στενό συντονισμό με άλλες σχετικές ομάδες, βάσει των προαναφερομένων εκθέσεων και άλλων σχετικών πληροφοριών, όπως εκθέσεων και συστάσεων του ΓΓΗΕ (συμπεριλαμβανομένων του καταλόγου των συγκρουομένων ενόπλων οι οποίοι στρατολογούν ή χρησιμοποιούν παιδιά, καταλόγου ο οποίος προσαρτάται στην ετήσια έκθεση σχετικά με τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις), του Ειδικού Αντιπροσώπου του Γενικού Γραμματέα για τα Παιδιά και τις Ένοπλες Συγκρούσεις, της UNICEF, των ειδικών Μηχανισμών και οργάνων που δημιουργήθηκαν βάσει της Σύμβασης για τα ανθρώπινα δικαιώματα καθώς και μη κυβερνητικών οργανισμών, σε τακτά διαστήματα θα προσδιορίζει καταστάσεις όπου απαιτείται η ανάληψη δράσεων από την ΕΕ, ιδίως όταν δημιουργούνται ανησυχητικές καταστάσεις που απαιτούν την άμεση προσοχή, και θα προβαίνει σε συστάσεις για την ανάληψη των δράσεων αυτών στο ενδεδειγμένο επίπεδο (ΕΠΑ/ EMA/ Συμβούλιο).

Γ. Μέσα της ΕΕ για την ανάληψη δράσης στις σχέσεις με τρίτες χώρες

Η ΕΕ έχει στη διάθεσή της ποικιλία μέτρων για την ανάληψη δράσης. Η ΕΕ θα βασισθεί στις υπάρχουσες πρωτοβουλίες προκειμένου να ενοποιήσει, να ενισχύσει και να προωθήσει τις δράσεις της όσον αφορά τα παιδιά που πλήττονται από τις ένοπλες συγκρούσεις (βλέπε Παράρτημα Ι). Επί πλέον, στα μέσα που διαθέτει η ΕΕ περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα εξής :

13. Πολιτικός διάλογος : Η συνιστώσα των ανθρώπινων δικαιωμάτων στον πολιτικό διάλογο μεταξύ ΕΕ και τρίτων χωρών και περιφερειακών οργανώσεων, ανάλογα με την περίπτωση, θα περιλαμβάνει όλες τις πτυχές των δικαιωμάτων και της ευζωίας του παιδιού κατά τις περιόδους προ, κατά και μετά τις συγκρούσεις.

14. Διαβήματα: Η ΕΕ θα προβαίνει σε διαβήματα και θα εκδίδει δημόσιες δηλώσεις με τις οποίες θα παρακινεί τις τρίτες χώρες να λάβουν αποτελεσματικά μέτρα για την εξασφάλιση της προστασίας των παιδιών από τις συνέπειες των ένοπλων συγκρούσεων, για τον τερματισμό της χρήσης των παιδιών σε στρατούς και ένοπλες ομάδες, και για τον τερματισμό της ατιμωρησίας. Οι Ειδικοί Εντεταλμένοι της ΕΕ και οι αρχηγοί αποστολών θα επιφορτισθούν με τη συνεχή εξέταση του ζητήματος με μη κρατικούς παράγοντες ανάλογα με την περίπτωση. Στις κατάλληλες περιπτώσεις, η ΕΕ θα αντιδρά επίσης όταν σημειώνονται θετικές εξελίξεις.
15. Πολυμερής συνεργασία: η Κοινότητα χρηματοδοτεί σχέδια που αφορούν τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις σε διάφορους τομείς, ιδίως δε όσον αφορά τον Αποπλισμό, την Αποστράτευση, την Επανάταξη και την Αποκατάσταση (DDRR) καθώς και μέσω της παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας. Η Επιτροπή θα εντοπίσει δυνατότητες για την επέκταση της στήριξης αυτής, λόγω χάρη στο πλαίσιο των ανά χώρα στρατηγικών της εγγράφων καθώς και στις ενδιάμεσες επισκοπήσεις της. Τα κράτη μέλη θα επιδιώξουν επίσης να αντικατοπτρίσουν τις προτεραιότητες που ορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές στα σχέδια διμερούς συνεργασίας τους.
16. Επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων : κατά τη διαδικασία προγραμματισμού, θα πρέπει να αντιμετωπισθεί καταλλήλως το ζήτημα της προστασίας των παιδιών. Σε χώρες στις οποίες η ΕΕ έχει αναλάβει επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσης και με συνεκτίμηση της πιθανώς υπάρχουσας εντολής για τη συγκεκριμένη δράση και των μέσων και πόρων που έχει στη διάθεσή της η ΕΕ, στον επιχειρησιακό προγραμματισμό θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, ανάλογα με την περίπτωση, οι ειδικές ανάγκες των παιδιών, έχοντας κατά νου την ιδιαίτερη ευαισθησία των κοριτσιών. Κατά την επιδίωξη των σχετικών αποφάσεων του ΣΑΗΕ, η ΕΕ, κατά την ανάληψη δράσης με στόχο τη διατήρηση της ειρήνης και της ασφάλειας, θα δίνει ιδιαίτερη προσοχή στην προστασία των καλών συνθηκών διαβίωσης και των δικαιωμάτων των παιδιών κατά τις ένοπλες συγκρούσεις.
17. Μετερχόμενη των διαφόρων μέσων που έχει στη διάθεσή της, η ΕΕ θα επιδιώξει να εξασφαλίσει ότι θα ληφθούν υπόψη οι ειδικές ανάγκες των παιδιών σε προσεγγίσεις έγκαιρης προειδοποίησης και πρόληψης καθώς και σε καταστάσεις σύγκρουσης, κατά τις ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις, στις συμφωνίες ειρήνης, εξασφαλίζοντας ότι θα εξαιρούνται κάθε αμνηστίας τα εγκλήματα που διαπράττονται έναντι των παιδιών, στις μετασυγκρουσιακές φάσεις ανασυγκρότησης, αποκατάστασης, επανένταξης και μακροπρόθεσμης ανάπτυξης. Εν προκειμένω, η ΕΕ θα επωφεληθεί της κτηθείσας πείρας στο πλαίσιο του ΟΗΕ και των περιφερειακών οργανώσεων και θα αξιοποιήσει την πείρα αυτή. Είναι ιδιαίτερα ευάλωτα τα κορίτσια και όσα είναι πρόσφυγες, εκτοπισμένα, χωρισμένα, θύματα απαγωγής, προσβεβλημένα από το HIV/AIDS, ανάπηρα, θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης ή υπό κράτηση.

18. Κατάρτιση : η συντονισμένη αντίληψη της ΕΕ στον τομέα της διαχείρισης κρίσεων θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις επιπτώσεις των κατευθυντηρίων αυτών γραμμών.
19. Άλλα μέτρα : η ΕΕ θα μπορούσε να εξετάσει το ενδεχόμενο να χρησιμοποιήσει άλλα μέσα στη διάθεσή της ανάλογα με την περίπτωση, όπως η επιβολή στοχοθετημένων μέτρων.

V. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

20. Εξάλλου, η COHOM καλείται :
- α) να επιβλέψει την εφαρμογή της δράσης που αναλαμβάνει η ΕΕ σύμφωνα με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, και για το σκοπό αυτό να αναπτύξει μηχανισμούς που ενεργοποιούν την παράγραφο 12. Στη συνάρτηση αυτή, γίνεται παραπομπή στα συμπεράσματα του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων της 25ης Ιουνίου 2001, στα οποία υπενθυμίζεται ότι οι κοινοτικές ενέργειες πρέπει να έχουν συνοχή με τη δράση της ΕΕ ως σύνολο,
- β) να προωθήσει και να επιβλέψει την ενσωμάτωση του ζητήματος των παιδιών και των ένοπλων συγκρούσεων σε όλες τις συναφείς πολιτικές και δράσεις της ΕΕ,
- γ) να αναλάβει τη διαρκή επανεξέταση της εφαρμογής αυτών των κατευθυντηρίων γραμμών, σε στενό συντονισμό με τις σχετικές ομάδες εργασίας, τους ειδικούς εντεταλμένους, τους αρχηγούς αποστολών πολιτικών επιχειρήσεων και, τους στρατιωτικούς διοικητές της ΕΕ (διαμέσου της δομής διοίκησης),
- δ) να εξακολουθήσει να εξετάζει, όπου αυτό ενδείκνυται, περαιτέρω τρόπους συνεργασίας στον τομέα αυτό με τον ΟΗΕ και άλλες διεθνείς και περιφερειακές διακυβερνητικές οργανώσεις, ΜΚΟ καθώς και παράγοντες του επιχειρηματικού κόσμου,
- ε) να υποβάλλει έκθεση στην ΕΠΑ σε ετήσια βάση όσον αφορά την πρόοδο που επιτελείται για την επίτευξη των στόχων που ορίζονται από τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές,
- στ) να υποβάλει αξιολόγηση των κατευθυντηρίων γραμμών προς το Συμβούλιο, δύο έτη μετά από την έγκριση των εν λόγω κατευθυντηρίων γραμμών, που θα συνοδεύεται από συστάσεις για βελτιώσεις ή επικαιροποιήσεις ανάλογα με την περίπτωση,

- ζ) Βάσει των ανωτέρω, να εξετάσει το ενδεχόμενο σύστασης ενός κομβικού σημείου (για παράδειγμα, ειδικής ομάδας εμπειρογνομόνων ή Ειδικού Απεσταλμένου) για την εξασφάλιση της μελλοντικής εφαρμογής αυτών των κατευθυντηρίων γραμμών.

=====

Δράσεις της ΕΕ στον τομέα των Παιδιών και των Ένοπλων Συγκρούσεων (ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ)

Μέσα ΚΕΠΠΑ

1. Συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 10ης Δεκεμβρίου 2002 (έγγρ. 15138/02, σελίδα 9).
2. Κοινές θέσεις σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη χρηστή διακυβέρνηση στην Αφρική (98/350/ΚΕΠΠΑ).
3. Κοινές θέσεις σχετικά με τη Ρουάντα, τη Σομαλία, τη Σιέρα Λεόνε, τη Ζιμπάμπουε, τη ΛΔΚ, τη Νιγηρία, τη Λιβερία, την Ανγκόλα, την Κούβα (συμπεριλαμβανομένης της επιβολής στοχοθετημένων κυρώσεων σε ορισμένες από τις προαναφερόμενες περιπτώσεις).
4. Κοινή θέση σχετικά με ΔΠΔ (2001/433/ΚΕΠΠΑ όπως τροποποιήθηκε από την ΚΘ 2002/474/ΚΕΠΠΑ).
5. Κοινές Δράσεις (ΛΔΚ, Νότια Οσετία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, διάφοροι ειδικοί εντεταλμένοι), και Κοινές Στρατηγικές (Ρωσία, Ουκρανία, περιοχή της Μεσογείου).
6. Κώδικας Συμπεριφοράς της ΕΕ σχετικά με τις Εξαγωγές Όπλων, που εγκρίθηκε στις 8 Ιουνίου 1998. Διεξαγόμενες εργασίες για την εισαγωγή ελέγχων σε ολόκληρη την ΕΕ όσον αφορά τις εξαγωγές παραστρατιωτικού εξοπλισμού.
7. Κοινή θέση σχετικά με τα διαμάντια του πολέμου και κανονισμός του Συμβουλίου για την εφαρμογή του συστήματος πιστοποίησης της διαδικασίας Κίμπερλυ στο διεθνές εμπόριο ακατέργαστων διαμαντιών (έγγρ. 15328/02).
8. Κατευθυντήριες γραμμές για την πολιτική της ΕΕ έναντι τρίτων χωρών όσον αφορά το βασανισμό και άλλες μορφές σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή ποινής (έγγρ. 7369/01) και έγγραφο εργασίας για την εφαρμογή των κατευθυντηρίων γραμμών (έγγρ. 15437/02).
9. Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τη Θανατική Ποινή (έγγρ. 9199/98).
10. Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τους Διαλόγους στον τομέα των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων (έγγρ. 14469/01).

Διαχείριση κρίσεων (ΕΠΑΑ)

11. Συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 2003, σχετικά με την επιχείρηση Άρτεμις στη Μπούνια, ΛΔΚ (έγγρ. 10369/03).
12. Επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, και στην Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας.
13. Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη δήλωση της ΕΕ και των Ηνωμένων Εθνών για τη συνεργασία μεταξύ τους όσον αφορά τη διαχείριση κρίσεων (έγγρ. 12875/03).
14. Συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 21ης Ιουλίου 2003, σχετικά με τη συνεργασία ΕΕ-ΗΕ όσον αφορά τη διαχείριση κρίσεων: προστασία των αμάχων κατά τις επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων υπό την ηγεσία της ΕΕ (έγγρ. 11439/03).
15. Σχέδιο κατευθυντηρίων γραμμών για την προστασία των αμάχων κατά τις επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων υπό την ηγεσία της ΕΕ (έγγρ. 14805/03).

16. Σχέδιο γενικής αντίληψης της ΕΕ για τις αποστολές στον τομέα του κράτους δικαίου όσον αφορά τη διαχείριση κρίσεων, συμπεριλαμβανομένων των παραρτημάτων (έγγρ. 9792/03).
17. Εφαρμογή του προγράμματος της ΕΕ για την πρόληψη των βίαιων συγκρούσεων (έγγρ. 10680/03). Στο πρόγραμμα αυτό εκτίθενται οι διάφορες πρωτοβουλίες που έχει αναλάβει η ΕΕ στο πλαίσιο της πρόληψης συγκρούσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης υπαλλήλων.
18. Εναρμόνιση της κατάρτισης της ΕΕ όσον αφορά τις μη στρατιωτικές πτυχές της διαχείρισης κρίσεων και της πρόσληψης (έγγρ. 11675/1/03) και κοινά κριτήρια για την κατάρτιση όσον αφορά την ΕΕ για τις μη στρατιωτικές πτυχές της διαχείρισης (έγγρ. 15310/03).
19. Η ΕΚ συνέβαλε στην αύξηση των δυνατοτήτων των Ηνωμένων Εθνών σε τομείς όπως η ταχεία ανάπτυξη, η κατάρτιση και η DD&R (αφοπλισμός, αποστράτευση και επανένταξη). Η Επιτροπή και η Πολιτική Μονάδα της Γραμματείας του Συμβουλίου έχουν επίσης εκπονήσει «δείκτες συγκρούσεων» (κατάλογοι επιτήρησης χωρών σε δύσκολη κατάσταση). Ένα παράδειγμα προγράμματος είναι η συνεργασία με την Αφρικανική Ένωση για τη βελτίωση της δημιουργίας υποδομής της για την ειρηνική επίλυση συγκρούσεων και συνεργασία μεταξύ αρμόδιων υπηρεσιών με τις χώρες εταίρους για την κάλυψη συγκεκριμένων τομέων όπως οι παράνομες εξαγωγές ξυλείας και οι υδάτινοι πόροι.

Κοινοτικά μέσα (συνεργασία για την ανάπτυξη, εμπόριο, ανθρωπιστική βοήθεια)

20. Ψήφισμα του Συμβουλίου για την εταιρική κοινωνική ευθύνη (έγγρ. 5049/03).
21. Διάφορες συμφωνίες εμπορίου και συνεργασίας, ιδίως η Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης ΑΚΕ-ΕΕ του Κοτονού, περιέχουν ειδικές παραγράφους για τα παιδιά, την πρόληψη των συγκρούσεων, τα ανθρώπινα δικαιώματα.
22. Η βοήθεια και η προστασία των ευάλωτων παιδιών εξετάζεται υπό το ευρύτερο πρίσμα της εξάλειψης της φτώχειας, και επομένως στο πλαίσιο της κοινοτικής συνεργασίας για την ανάπτυξη. Τα παιδιά αποτελούν ομάδα στόχο για την εξωτερική βοήθεια, ιδίως σε τομεακές πολιτικές όπως η εκπαίδευση και η υγεία. Πολλές δραστηριότητες που σχετίζονται με τα παιδιά χρηματοδοτούνται από την ΕΚ μέσω των ECHO (Υπηρεσία Ανθρωπιστικής Βοήθειας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας), EDF (Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης), EIDHR (Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για τη Δημοκρατία και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα).
23. Η βοήθεια και η προστασία των παιδιών που συμμετέχουν σε ένοπλες συγκρούσεις διοχετεύεται μέσω ορισμένων προγραμμάτων της Επιτροπής. Η προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού ήταν μια από τις προτεραιότητες χρηματοδότησης στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τη Δημοκρατία, το 2001, και έχει ενσωματωθεί στη χρηματοδότηση για την περίοδο 2002-2004.

24. Οι δραστηριότητες που σχετίζονται με τα παιδιά ήταν μια από τις τρεις προτεραιότητες για τη στρατηγική του ECHO 2003. Η ECHO, κατά το παρελθόν, έχει υποστηρίξει ανθρωπιστικές επιχειρήσεις που αφορούν μεταξύ άλλων τα παιδιά. Στα παραδείγματα σχεδίων κατά το 2001 και το 2002 περιλαμβάνονται: σχέδια αποστράτευσης, αποκατάστασης και επανένταξης (Ουγκάντα), σχέδια υγείας και διατροφής (Σουδάν, Κολομβία, Παλαιστίνη), ψυχοκοινωνική στήριξη (Σιέρα Λεόνε, Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατική της Μακεδονίας, Σουδάν, Δυτική Όχθη, Λωρίδα της Γάζας και Λίβανος), χρηματοδότηση σχολείων σε στρατόπεδα έκτακτης ανάγκης για εκτοπισμένα πρόσωπα (ΛΔΚ, Σουδάν, Σιέρα Λεόνε, Μακεδονία, μεταξύ άλλων), αναζήτηση οικογενειών και επανένωση οικογενειών (Κολομβία).
25. Η ECHO χρηματοδότησε επίσης δραστηριότητες έρευνας και υπεράσπισης της οργάνωσης «Save the children», του βελγικού Ερυθρού Σταυρού και άλλων και εξετάζει το ενδεχόμενο να υποστηρίξει πρωτοβουλία της UNICEF για τη βελτίωση της διαθεσιμότητας ποιοτικών στοιχείων σχετικά με τα παιδιά που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις.

Δράση σε πολυμερή φόρουμ

26. Ψηφίσματα για τα δικαιώματα του παιδιού που υποβάλλονται από την ΕΕ, από κοινού με τη GRULAC (Ομάδα Λατινικής Αμερικής και Καραϊβικής), στην Επιτροπή Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και στην Τρίτη Επιτροπή της Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών σε ετήσια βάση. Τα ψηφίσματα αυτά περιλαμβάνουν παραγράφους για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις.
27. Δηλώσεις της ΕΕ και συμβολές στο Συμβούλιο Ασφαλείας, τη ΓΣΗΕ, την ΕΑΔ και την UNGASS (Εκτακτη Σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών) (8-10 Μαΐου 2002), Συναίνεση του Μοντερέι.

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

28. Το ΕΚ, στην ετήσια έκθεσή του για το 2003 (που εγκρίθηκε το Σεπτέμβριο), ζήτησε από το Συμβούλιο να θεσπίσει περιορισμένη στρατηγική για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις.
29. Η Συνέλευση Ίσης Εκπροσώπησης ΕΕ-ΑΚΕ εξέδωσε ψήφισμα για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις κατά τη σύνοδό της στις 12 Οκτωβρίου στη Ρώμη, σε συνέχεια έκθεσης την οποία υπέβαλαν δύο από τα μέλη της, που δημοσιεύθηκε τον Ιούνιο του 2003.

Σχετικές διεθνείς και περιφερειακές πράξεις

Δικαιώματα του παιδιού

- Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού, 1989
- Προαιρετικό Πρωτόκολλο Β της Σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού όσον αφορά τη συμμετοχή παιδιών σε ένοπλες συγκρούσεις, 2002
- Προαιρετικό Πρωτόκολλο Α της Σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού όσον αφορά την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία, 2002
- Αφρικανικός Χάρτης για τα δικαιώματα και την πρόνοια του παιδιού, 1990
- Σύμβαση 182 της ΔΟΕ για την απαγόρευση και την άμεση δράση για την εξάλειψη των χειρότερων μορφών παιδικής εργασίας, 1999

Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο, Πρόσφυγες και Άτομα Εκτοπισθέντα στο Εσωτερικό Χώρας (IDP)

- Σύμβαση της Γενεύης «περί μεταχειρίσεως των αιχμαλώτων πολέμου», 1949
- Σύμβαση της Γενεύης «περί προστασίας των πολιτών εν καιρώ πολέμου», 1949
- Πρόσθετο Πρωτόκολλο στις Συμβάσεις της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949, και για την προστασία των θυμάτων των διεθνών ένοπλων συγκρούσεων (Πρωτόκολλο Α), 1978
- Πρόσθετο Πρωτόκολλο στις Συμβάσεις της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949, και για την προστασία των θυμάτων μη διεθνών ενόπλων συρράξεων (Πρωτόκολλο Β), 1977
- Σύμβαση σχετικά με το καθεστώς του πρόσφυγα, 1951
- Πρωτόκολλο σχετικά με το καθεστώς του πρόσφυγα, 1967
- Κατευθυντήριες αρχές σχετικά με την εκτόπιση ατόμων στο εσωτερικό της χώρας, 1998

Διεθνές Ποινικό Δίκαιο

- Καταστατικό του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, της Ρώμης, 2002
- Τροποποιημένο Καταστατικό του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου για τη δίωξη των προσώπων που ευθύνονται για τη διάπραξη γενοκτονίας και άλλων σοβαρών παραβιάσεων του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου στο έδαφος της πρώην Γιουγκοσλαβίας από το 1991, 1993 (όπως τροποποιήθηκε το 1998, το 2000, το 2002)
- Καταστατικό του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου για τη Ρουάντα, 1994

Αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας

- Απόφαση 1261 του Συμβουλίου Ασφαλείας (1999)
 - Απόφαση 1314 του Συμβουλίου Ασφαλείας (2000)
 - Απόφαση 1379 του Συμβουλίου Ασφαλείας (2001)
 - Απόφαση 1460 του Συμβουλίου Ασφαλείας (2003)
-